

KDO JE NEJVĚTŠÍ

Kázání ze soboty 25.1.2020 – br. Michal Balcar

Lk 9,46-48

Přišlo jim na mysl, kdo z nich je asi největší. Když Ježíš poznal, čím se v mysli obírají, vzal dítě, postavil je vedle sebe a řekl jim: „Kdo přijme takové dítě ve jménu mém, přijímá mne; a kdo přijme mne, přijme toho, který mě poslal. Kdo je nejmenší mezi všemi vámi, ten je veliký.“

Každý ze synoptiků vypráví příběh o tom, jak se učedníci dohadovali, kdo je z nich největší. Lukáš ho uvozuje působným obratem, který dle mého názoru, přesně vystihuje přirozenost takové myšlenky. Prostě se to stalo. Prostě je to (nás) napadlo. Přemýšlet o tom, jestli jsem lepší nebo horší, než ti druzí, je nám vlastní. Je to logické a vlastně zásadní téma. Současně je to myšlenka v něčem patologická a zbytečná. Je to myšlenka, která má moc vzít nám radost ze života.

Ptát se, kdo z nás je největší je spojeno s dvěma myšlenkovými konstrukcemi: srovnáváním a touhou po moci. Kdo je největší je ten, kdo bude vládnout ostatním. Největší má autoritu a ostatní se mu podřizují. Není myslitele, který by toto téma lépe nepojmenoval, než je prorok, jenž viděl již před sto lety svět současnosti, a sice Friedrich Nietzsche. Rád mluvil o „vůli k moci“, jakožto něčem, co je člověku vlastní. Dovolte mi jeden z jeho citátů: „Kde jsem našel něco živoucího, tam jsem našel vůli k moci; a i ve vůli služebníka jsem našel vůli k tomu být pánem. Aby slabší sloužilo silnějšimu, k tomu je přemlouvá jeho vůle, neboť chce být pánem nad ještě slabším: této jediné rozkoše se nechce vzdát.“

I já se neustále porovnávám. Jsem lepší kazatel než mí kolegové? Jsem lepší manžel? Jsem lepší otec? V mém případě má porovnávání natolik bizarní podoby, že porovnávám i fotbalový tým, kterému fandím s týmy těch ostatních. Je Slavia lepší než Sparta? (Ano, je.)

Nicméně největší je veliké slovo. Málokdo z nás má dojem, že je největší. Přesto má každý z nás pocit, že v tom, co dělá, je nadprůměrný. Není bez zajímavosti, že když se zeptáte každého, jak řídí, tak vám řekne, že nadprůměrně. Nikdo neřekne, že je nejlepší, ale všichni jsou nadprůměrní. Jenže všichni nejsou nadprůměrní. Všimněte si té logiky: nejsem nejlepší, ale jsem lepší než většina, myslí si většina. V mém případě je to shodou okolností pravda. Já jsem opravdu nadprůměrný řidič a všichni kolem jezdí jako pitomci ;-).

Ježíš nám nabízí protijed na neustálé srovnávání se. Dítě. Někoho malého. Někoho, kdo je opakem největšího. A chce, abychom ho přijali v jeho jménu. Protože tak přijímáme Ježíše a také jeho Otce. Když se ve své velikosti, ve své nadprůměrnosti skloníme k těm podprůměrným, tak se setkáme s tím, kdo je opravdu největší. Když se skloníme k těm nejmenším, k těm na okraji, k těm zranitelným, tak se dokážeme radovat s radujícími a plakat s plačícími.

Každý z učedníků by asi přitakal tomu, že největší z nich je Ježíš (to porovnávání se dělo jen mezi 12). A přesto jim ten největší z nich chvíli předtím vysvětloval, že být největší znamená trpět a být služebníkem druhých. Učedníci dostanou lekci, a přesto jsou schopni se vzápětí obořit na obyvatele samařské vesnice, kteří odmítnou Ježíše ubytovat. Proč? Protože se cítí lepší, než oni a jsou uraženi.

Touha po moci je v nás hluboko, ale Boží předivná moc má velkou sílu změnit i to, co je

hluboko. Geniálně to vystihl před svou smrtí Dietrich Bonhoeffer v básni, kterou napsal v noci ze Silvestra na Nový rok, kterým byl zároveň posledním jeho životem.

1. Moc předivná nás tiše obestírá, a proto čekám příští uklidněn. Bůh je dnes s námi, svědčí naše víra, a bude s námi každý nový den.

2. Ta divná dobrá moc svou sílu dá mi a věrně povede můj každý krok. Jí obklopen i dnes chci zůstat s vámi a s vámi prožít tento nový rok.

3. Mé staré srdce ještě prudce buší a těžce nese zlobu těchto chvil; ach, Pane, podej vyplašené duši svou spásu, již jsi pro ni připravil.

4. Máš-li však pro nás hořký kalich strastí, jež trpce přetéka přes kraje, my přijmeme jej, nechceme se třásti, vždyť s námi vždy tvá dobrá ruka je.

5. A kdybys dopřál, Bože milostivý, na světě radost v jasu slunečním, pak prožitého dobře pamětliví svůj život celý dáme službám tvým.

6. Svě tiché světlo, jež se jasné skvěje nech teple prozařovat naši noc. A dej, ať smíme spatřit obličej Svých milých, které provází tvá moc.

7. Když po víchřici soumrak plyne tiše, rád chorálu bych lidstva naslouchal a za zdi slyšel nést se výš a výše tvých věrných dětí vděčnou píseň chval.

